

Budapest

Kaisa Ojamo
Unkari-projektityö
Merikarvian
yläaste

Sisältö

1. Johdanto

2. Budapest

2.1 Historia

3. Nähtävyydet

3.1 Parlamenttitalo Orszaghaz

3.2 Széchenyin ketjusilta

3.3 Oopperatalo

3.4 Linnavuori

3.5 Gellért-vuori ja Gellértin kylpylä

3.6 Margitin saari

4. Ostokset

5. Ruoka ja ravintolat

6. Valuutta

1. Johdanto

Tutkielmani kertoo Budapestista, joka on Unkarin pääkaupunki. Saat tietää hieman Budapestin historiasta ja pääset tutustumaan Budapestin parhaisiin nähtävyyksiin, joissa kannattaa käydä. Voit lukea parhaista ostospaikoista ja hintatasosta, sekä hieman ruuasta ja ravintoloista, jotka ovat Suomeen verrattuna edullisia.

2. Budapest

Budapest on Unkarin pääkaupunki ja samalla myös maan suurin sekä yksi Euroopan kauneimmista kaupungeista. Budapest syntyi kun Buda, Óbuda ja Pest yhdistyivät 1876. Tonava virtaa Budapestin halki, Buda jää Tonavan länsipuolelle ja Pest Tonavan itäpuolelle. Budapestissä on nykyään asukkaita n. 2 milj., mikä on n. 17 % Unkarin koko väestöstä. Joensuu on Budapestin ystävyyskaupunki.

Budapestin sijainti

2.1 Historia

N. 100 vuotta eaa. keltit ihastuivat Ak-Inkin kylään, etenkin kuumiin lähteisiin. Roomalaiset katsoivat vuonna 450 parhaaksi poistua Attilan hunnien alta, kunnes vuonna 896 magyaari-heimot valtasi maan. Kuningas Tapani Pyhä toi sata vuotta myöhemmin kristinuskon valtionuskonnoksi ja vuosi 1000 on myös Unkarin Valtion syntymävuosi. Kun turkkilaiset valloittivat alueen 1500-luvulla Budasta tuli provinssikaupunki. Unkari jaetaan nyt kolmeen osaan: turkkilaiseen, habsburgilaiseen ja autonomiseen Transsylvaniaan.

Kansan keskuudessa herää 1800-luvulla vapaudenkaipuu ja kansallistunne sekä kaipuu, jonka venäläiset ja itävaltalaiset tukehduttivat väkivalloin. Suuri kompromissi vuonna 1867 johti Itävalta-Unkarin kaksoismonarkiaan. Tapausta juhlistettiin yhdistämällä 1872 Buda ja Pest kaupungiksi. Unkaria koetteli maailman sodat ehkä enemmän kuin muita eurooppalaisia maita. Unkari menetti kaksi kolmasosaa pinta-alastaan Trianonin rauhassa 1920. Natsisaksalaiset valloittivat maan toisen maailman sodan aikana ja mm. yli puoli miljoonaa Unkarin juutalaista menehtyi.

Vain näennäisesti Stalinin ote hellitti. Teloitukset ja maastakarkoitukset jatkuivat. Neuvostoliitto tukahdutti 1956 Unkarin kansannousun, jolloin n. 3000 kuoli katutaisteluissa ja satojatuhansia pakeni maasta. 1989 itäblokki hajosi ja Unkari tähtäsi rauhallisesti kohti demokratiaa. Vapautta oli odotettu, mutta se toi mukanaan myös pettymyksiä; lisääntyvää työttömyyttä, huumeita, prostituutiota, rikollisuutta ja huimaa luokkaeroja. Unkari liittyi EU:hun 1. toukokuuta 2004.

3. Nähtävyydet

Budapestissä on paljon nähtävyyksiä. Kuuluisin nähtävyys on Parlamenttitalo. Alla on tarkempaa tietoa muutamista tärkeistä nähtävyyksistä.

3.1 Parlamenttitalo Orszaghaz

Parlamenttitalo on yksi Budapestin kauneimmista rakennuksista. Se sijaitsee Pestin puolella Tonavan rannalla. Se on rakennettu vuosina 1884- 1904 ja sen suunnittelija on Imre Steindl. Se on maailman suurin parlamenttitalo, joten rakentamisessa ei säästetty rahaa. Se on avattu yleisölle, mutta kannattaa varautua pitkiin jonoihin.

3.2 Széchenyin ketjusilta

Széchenyin ketjusilta on kuuluisin Budapestin kaikista yhdeksästä sillasta. Kokonaispituus on yli 400 metriä. Sillan pilareiden väli on 202 metriä ja Tonava on pilareiden kohdalla noin 13 metrin syvyinen.

3.3 Oopperatalo

Budapestin oopperatalo sijaitsee Andrásy útilla. Se avattiin vuonna 1884, suunnittelija oli arkkitehti Miklós Ybl. Oopperataloon järjestetään opastettuja kierroksia joihin sisältyy myös musiikkiesityksiä. Se sijaitsee keskellä Pestiä ja sinne mahtuu samanaikaisesti yli 1200 vierasta.

3.4 Linnavuori

Linnavuori sijaitsee Budan puolella. Sen useat rakennukset ja mukulakiviset kadut ovat 1300-luvulta. Alueella on monia nähtävyyksiä: esim. Kuninkaanlinna (Budan linna), Kalastajalinnake ja Matiaksen kirkko. 1800-luvulla

Matiaksen kirkko

valmiiksi saatu linnoitusta muistuttava Kalastajalinnake, muodostuu useista holvikaarista, tornista ja näköalapaikoista.

Linnakkeelta on hienot näkymät Tonavan toiselle puolelle ja siellä on aikoinaan pidetty kalamarkkinoita.

Matiaksen kirkko on nimetty kuninkaan Matthias Corvinuksen mukaan. Rakennus on luvulla 1200-luvulla, se on toiminut moskeijana turkkilaisvallan aikana. 1600-luvun lopulla kirkko tuhoutui pahasti ja 1900-luvun loppu puolella kirkko rakennettiin nykyiseen muotoonsa

3.5 Gellért-vuori ja Gellértin kylpylä

Gellert-vuori sijaitsee keskeisellä paikalla Vapauden sillan ja Elizabethin sillan välissä. Vuori nousee 130 metrin korkeuteen. Vuori ja sen juurella oleva kylpylä on nimetty piispa Gellertin mukaan. Vuorelle pääsee kiipeämään monesta suunnasta ja sen ympärillä kulkee polkuja ja portaikkoja. Vuoren huipulla on Citadella-linnake, joka rakennettiin 1800-luvulla.

Gellertin hotelli ja kylpyläyhdistelmä on yksi tunnetuimmista Budapestin kylpylöistä. Se avattiin yleiseen käyttöön 1927.

Kylpylä on todella upea värikkäine kaakeleineen ja marmoripylväineen. Lisäksi siellä on useita sisä- ja ulkoilma-altaita.

Gellert -vuori

3.6 Margitinsaari ja Palatinus-uimala

Tonavan keskellä sijaitsee Margit-saari, joka sopii hyvin rentoutumiseen kaupungin hälinästä. Saari on yhdistetty Budan ja Pestin puolelle silloilla ja saarella on noin kaksi kilometriä pitkä ja siellä on ravintoloita, kahviloita, puisto ja maa-uimala Palatinus. Saarella on kaksi uimalaa. Suurempaan Palatinus-uimalaan mahtuu samanaikaisesti 20 000 ihmistä. Siellä on tarjolla useita kuuma- ja kylmävesialtaita.

4. Ostokset

Budapestissä on paljon kauppahalleja ja ostoskeskuksia. Lisäksi siellä on paljon kenkäkauppoja. Paprika on todella yleinen myynti tavara. Kauppahallit notkuu täynnä paprikkaa. Kadut ovat täynnä kaikenlaisia pikku putiikkeja.

Suosituimpia ostospaikkoja:

WestEnd City Center, 400 kauppa saman katon alla. Se on myös Keski- Euroopan suurin galleria.

Váci utca, kuuluisa ostokatu, täynnä kauppoja, jotka myyvät matkamuistoja, käsitöitä, vaatteita, kenkiä ja viiniä.

5. Ruoka ja ravintolat

Unkarin perinneruokaa on Pörkölt. Gulassi on toinen suosittu ruokalaji. Unkarilainen ruoka on maustettu paprikalla, ja se on ehkä hieman mausteista suomalaisen makuun. Viinit ovat tärkeitä juomia Unkarissa. Budapestissä on paljon hienoja ja kalliita ravintoloita, mutta kyllä sieltä löytyy edullisiakin.

6. Valuutta

Unkarin valuutta on forintti, kansainvälinen tunnus HUF. 100 forinttia on n. 42 senttiä. 1 euro on n. 255 forinttia. Illallinen keskitasoisessa ravintolassa maksaa 9-11€ ja keskitasoisessa hotellissa yöpyminen maksaa n. 90-100€.

Lähteet:

Google.fi

Wikipedia.fi

Area.fi

Unkari lyhyesti 2000

Unkari auki!

Kodin suuri tietosanakirja

Maailma jossa elämme

Facta

